

Ortaöğretimde Almanca Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Öğretmen ve Öğrencilerin Görüşleri: Teknoloji Temelli Yöntemsel Bir Yaklaşımın İhtiyaç Analizi

Teachers' and Students' Opinions on the Use of Technology in German Teaching in Secondary Education: A Needs Analysis of a Technology-Based Methodical Approach

Fatma KARAMAN

Fırat Üniversitesi, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü, Edebiyat Fakültesi, Elazığ, Türkiye

Geliş Tarihi/Received: 17.05.2022

Kabul Tarihi/Accepted: 30.01.2023

Yayın Tarihi/Publication Date: 21.06.2023

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:
Fatma KARAMAN
E-mail: fatmakaraman33@gmail.com

Atıf: Karaman, F. (2023). Ortaöğretimde Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin öğretmen ve öğrencilerin görüşleri: Teknoloji temelli yöntemsel bir yaklaşımın ihtiyaç analizi. *Journal of Literature and Humanities*, 70, 92-103.

Cite this article as: Karaman, F. (2023). Teachers' and students' opinions on the use of technology in German teaching in secondary education: A needs analysis of a technology-based methodical approach. *Journal of Literature and Humanities*, 70, 92-103.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

ÖZ

Bu çalışmanın amacı ortaöğretimde Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına yönelik bir durum tespiti yaparak Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin Almanca öğretmenleri ve ortaöğretim öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda bir ihtiyaç analizi yapmaktır. Çalışmanın amacına ulaşmak için nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemlerinin bir türü olan durum analizi kullanılmıştır. Çalışmanın araştırma grubunu Muğla ilinde Anadolu liselerinde çalışan 15 Almanca öğretmeni ve 2021-2022 eğitim öğretim yılında ortaöğretim 9. sınıfta öğrenim gören 220 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin analizinde durum çalışmalarında sıklıkla tercih edilen bir yöntem olan içerik analizi kullanılmıştır. Çalışma sonucunda öğrencilerin ders kitapları gibi geleneksel ders materyallerine alternatif olarak dijital materyallerle Almanca derslerinin yürütülmesi ve teknoloji ile desteklenmesini istedikleri sonucuna ulaşılmıştır; Almanca öğretmenlerinin teknolojik materyallerin ortaöğretim öğrencileri için daha ilgi çekici olduğu görüşünde oldukları; öğretmenlerin de derslerde teknolojik materyal kullanmanın öğretim sürecini daha çok başarıya götüreceğini ve içinde yaşanan dijital çağda dijital içerik oluşturmanın kaçınılmaz olduğunu deneyimledikleri anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Almanca öğretimi, ortaöğretim, dijital materyal.

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the situation regarding the use of technology in German teaching in secondary education and to make a needs analysis in line with the opinions of German teachers and secondary school students regarding the use of technology in German teaching. In order to achieve the aim of the study, case analysis, which is a type of case study methods from qualitative research methods, was used. The research group of the study consists of 15 German teachers working in Anatolian high schools in Muğla province and 220 students studying in the ninth grade of secondary education in the 2021-2022 academic year. Content analysis, which is a frequently preferred method in case studies, was used in the analysis of the data. As a result of the study, it was concluded that the students wanted to conduct German lessons with digital materials as an alternative to traditional course materials such as textbooks and to be supported by technology; German teachers are of the opinion that technological materials are more interesting for secondary school students. It has been understood that teachers have experienced that using technological materials in the lessons will lead to more success in the teaching process and that it is inevitable to create digital content in the digital age we live in.

Keywords: Digital material, German teaching, secondary education, technology

Giriş

Zaman içerisinde teknolojik, sosyolojik, siyasal, kültürel kısacası içinde yaşanan çağa bağlı değişimler kuşakların bireysel özelliklerinin, isteklerinin, ilgi ve ihtiyaçlarının, öğrenme biçimlerinin de değişmesine neden olmaktadır. Örneğin 90 ve öncesi kuşağın eğitiminde kara tahta ve kitap gibi somut kaynaklar yaygın olarak tercih edilirken; Z kuşağı diye nitelendirilen yeni nesil için ise bilgisayar ve dijital teknolojiler ilgi çekici olabilmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin büyüdüğü sosyal, teknolojik çevre onların ihtiyaçları ve ilgileri üzerine etki etmekte ve bu değişimlere bağlı olarak da eğitimde kullanılan yöntemlerin gözden geçirilerek hedef kitlenin ilgi ve ihtiyaçlarına göre eğitim ortamlarının yeniden düzenlenmesi, kazanımların gerçekleşmesi için önemli bir noktadır. Buna bağlı olarak yabancı dil öğretim sürecindeki problemlerin devam etmesi, (Balcı, 1991; 2012) göz önünde bulundurulduğunda öğretmenlerin kullandığı yöntem, teknik ve materyallerin de öğrencilerin ilgi ve isteklerine uygun düzenlenmesi, öğretim sürecinin başarıya ulaşması için önemli bir faktördür (Aksöz, 2017; Aksöz & Bahadır, 2019; Çuhadar & Yücel, 2010; Darancık, 2015, 2018; Seyhan Yücel, 2020; Yılmaz, 2016; Yücel 2016). Nitekim öğretmenlerde bulunması gereken milli eğitim bakanlığı tarafından belirlenen meslek, alan ve pedagoji (MEB, 2017) bilgisinin yanında bir de teknoloji bilgisinin de bulunması gerekmektedir (Balcı, 2016, s. 347). Metin'e göre öğretmenlerin eğitime hizmet eden teknolojik araçların kullanımına yönelik bilgi ve yeterliliklerine öğrencilerden daha çok ihtiyaçları vardır (2018, s. 82). Yabancı dil olarak Türkçe, İngilizce ve Almanca öğretiminde öğretmenlerin kullandıkları teknolojik ürünlere ilişkin yapılan bir çalışmada, öğretim sürecinde geleneksel yöntemlerde kullanılan ders kitabı, akıllı tahta ve bazı eğitsel oyun kullanıldığı, yabancı dil öğretmenlerinin teknolojiyi kullanarak farklı yöntemler kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır (Tanrıku & Gül, 2020). Eğitimde teknoloji kullanımına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerinin araştırıldığı diğer bir çalışmada ise teknolojinin eğitimde kullanılmasının faydalı olmadığı görüşünde olan bazı öğretmen adaylarının teknolojinin eğitimde kullanımının ne olduğuna ilişkin yeterli bilgilerinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Kurtoğlu Erden & Uslupehivan, 2020). Bu çalışmaların sonuçlarından da anlaşıldığı gibi teknolojiye ilişkin yeterli düzeyde deneyimin olmadığı bilinen bir durumdur. Öğretmen ve öğrenci etkileşiminin bir sonucu olan öğretim, öğretmen ve öğrenci olmak üzere iki yönlü bir süreçtir. Dolayısıyla öğretmenlerin teknolojiye ilişkin bilgi ve becerilerinin yanında; öğrencilerin de teknolojiye ilgi, istek ve bilgilerinin de kabul edilebilir düzeyde olması gerekmektedir. Nitekim öğretmenlerin teknolojik araçları kullanmasının yanında öğretimde teknolojiye tam olarak faydalanabilmek için öğrencilerin de teknoloji okuryazarlığına sahip olması beklenmektedir (Çakır & Yıldırım, 2009). Çünkü bu süreç etkileşimli bir ortak çalışmayı gerektirmektedir. Öğretmen adaylarının eğitimde teknolojiyi kullanma tutumlarının bölümlere göre de karşılaştırıldığı bir çalışmada bölümler arasında anlamlı farklar olduğu ve sınıf öğretmenliği ile Almanca öğretmenliği karşılaştırmasının yapılması sonucunda Almanca öğretmeni adaylarının sonucu daha düşük çıkmıştır (Şahin & Arslan Namlı, 2019). Yine Dalgut ve Çelik'in (2014, s. 39) öğretmen adaylarının eğitimde teknolojinin kullanılmasına yönelik düşüncelerinin araştırıldığı çalışmada öğretmenlerin eğitimde teknolojiye ilişkin yeterli düzeyde bilgiye sahip olmamaları nedeniyle teknoloji kullanımının olumsuz olduğu görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazında karşılaşılan bu çalışmalardan da anlaşıldığı gibi eğitimde teknoloji kullanımının yeterli olmadığı ve teknolojinin sunduğu olanaklara rağmen öğretim sürecinde bunlardan faydalanılmadığı görülmektedir. Bu nedenle gerek öğretmen gerekse de öğrenciler için teknoloji kullanımına ilişkin farkındalığın oluşturulması ve teknolojiyle bütünleşmiş öğretim materyallerinin tasarlanması, öğretim sürecini daha etkili hale getirebilir.

Öğrenme öğretme süreçlerinde dijital içerik oluşturma elzemdir. Teknolojik argümanları pratik yaşamın alanlarına aktararak kullanmak dil öğrenme süreçlerinde itici rol oynayacaktır. Tarihi eser ortamında bir eczanede bir alışveriş merkezinde bu dijital unsurları kullanarak dil ortamı oluşturmak isteklendirici olacaktır. Ortaöğretim seviyesinde dijital teknolojilerle ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretimine yönelik dijital içerik oluşturmak planlanmaktadır. Bu araştırma ise planlanan bu tasarımın ön hazırlık niteliğinde olan ihtiyaç analizidir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı ortaöğretimde Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına yönelik bir durum tespiti yaparak Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin Almanca öğretmenleri ve ortaöğretim öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda bir ihtiyaç analizi yapmaktır. Bu amaç için öncelikle Almanca öğretmenleri ve dokuzuncu sınıf öğrencileriyle görüşmeler aracılığıyla ihtiyaç analizi yapılmıştır. İhtiyaç analizi yapılmasının nedeni Almanca öğretiminde dijital teknolojilere öğretmen ve öğrencilerin ihtiyaç duyup duymadığını belirlemektir. İhtiyaç analizi sonucunda ortaöğretim seviyesinde artırılmış gerçeklik teknolojisiyle ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kullanılmak üzere örnek bir öğretim tasarımı oluşturulacaktır. Çalışmanın araştırma soruları aşağıdaki gibidir;

1. 9. sınıf öğrencilerinin Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Almanca öğretmenlerinin orta öğretimde Almanca derslerinde dijital içerik kullanımına yönelik görüşleri nelerdir?

Çalışmanın Yöntemi

Ortaöğretimde Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına yönelik öğretmen ve öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Eğitim teknolojileri alanında yapılan çalışmalarda sıklıkla tercih edilen durum çalışmasının bir çeşidi olan durum analizi (situation analysis) türü kullanılmıştır. Durum analizinde araştırma konusunu oluşturan durum, farklı bakış açılarıyla değerlendirilir ve anlaşılmasına çalışılır ve bu amaca ulaşmak için ise tek bir veri toplama aracı değil; farklı veri toplama tekniklerine ihtiyaç duyulur. Yani aynı durum veya olaya ilişkin farklı rollere sahip kişilerden detaylı bilgi alınır (Ersoy, 2016). Dolayısıyla bu çalışmada da ortaöğretimde Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin var olan durumu belirlemek, öğretmenlerin ve öğrencilerin teknoloji kullanımı ihtiyacına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla eğitim öğretim sürecinin etkilenen iki tarafı olarak hem Almanca öğretmenleri hem de Almanca dersi alan öğrencilerden veriler elde edilmiştir. Durum çalışmasının en önemli özelliği derinlemesine araştırmalar sonucunda söz konusu durumun nasıl etkilediğine odaklanmadır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Çalışmanın etik kurul izni Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulundan 210015 numaralı başvuru ile alınmıştır.

Çalışmanın Araştırma Grubu

Bu çalışmanın araştırma grubunu Muğla ilinde Anadolu liselerinde çalışan 15 Almanca öğretmeni ve 2021–2022 eğitim öğretim yılında ortaöğretim dokuzuncu sınıfta öğrenim gören 220 öğrenci oluşturmaktadır. 9 sınıf öğrencilerinin seçilme nedeni Anadolu liselerinde

ikinci yabancı dil olarak Almancanın ilk defa 9. sınıfta görülmeye başlanmasıdır. Çalışmanın örnekleme amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme, araştırmanın amacına ulaşmak için önemli olan bazı özelliklerin belirlenerek katılımcılar seçilirken bu özelliklerin dikkate alınmasıdır (Özbaşı, 2019). Bu bağlamda bu çalışmada araştırma grubunun belirlenmesinde bazı ölçütler dikkate alınmıştır. Bu ölçütler öğretmen olan katılımcılar için Anadolu lisesinde çalışıyor olmak, Almanca öğretmeni olmak, 9. sınıf öğrencilerine Almanca dersi veriyor olmak; öğrenci olan katılımcılar için ise Anadolu liselerinde dokuzuncu sınıfta öğrenim görüyor olmak, ikinci yabancı dil olarak Almanca öğreniyor olmak ve çalışmaya gönüllü katılıyor olmasıdır. Araştırma başında katılımcılara araştırmanın konusu, amacı ve uygulama sürecine ilişkin yapılan planlamalara yönelik bilgiler verilmiştir. Aşağıda katılımcı Almanca öğretmenlerine ilişkin bilgiler verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrenciler ise aynı demografik özelliklere sahip oldukları için detaylı bilgi verilmemiştir.

Tablo 1.
Almanca öğretmenlerine ilişkin demografik özellikler

Katılımcı sırası	Cinsiyet	Yaş	Mesleki deneyim	Öğrenim Düzeyi
AÖ-1	Kadın	35	7 yıl	Yüksek L.
AÖ-2	Erkek	39	9 yıl	Yüksek L.
AÖ-3	Erkek	34	5 yıl	Yüksek L.
AÖ-4	Kadın	59	29 yıl	Lisans
AÖ-5	Kadın	48	19 yıl	Lisans
AÖ-6	Kadın	61	31 yıl	Lisans
AÖ-7	Kadın	52	23 yıl	Lisans
AÖ-8	Kadın	39	11 yıl	Lisans
AÖ-9	Kadın	36	8 yıl	Yüksek L.
AÖ-10	Kadın	42	13 yıl	Lisans
AÖ-11	Erkek	46	25 yıl	Lisans
AÖ-12	Kadın	38	18 yıl	Lisans
AÖ-13	Kadın	34	6 yıl	Lisans
AÖ-14	Kadın	28	3 yıl	Yüksek L.
AÖ-15	Kadın	30	5 yıl	Lisans

Yukarıdaki tablodan da anlaşıldığı gibi beş katılımcı yüksek lisans mezunuyken; on katılımcı ise lisans mezunu Almanca öğretmenleridir. Katılımcılar en az üç yıl; en fazla ise 31 yıl mesleki deneyime sahiptirler.

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Çalışmada Almanca öğretmenlerine yönelik yarı yapılandırılmış görüşme formu ve ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerine yönelik Almanca derslerinde teknoloji kullanımına ilişkin açık uçlu soru formu olmak üzere iki farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu Almanca öğretmenlerinin Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Daha sonra iki alan uzmanı ve bir ölçme ve değerlendirme uzmanı tarafından uzman görüşü alınarak sorularda gerekli düzeltmeler yapılarak görüşme formuna son hali verilmiştir. Almanca öğretmenlerine yönelik görüşme soruları aşağıdaki gibidir:

1. Almanca derslerinde genellikle hangi yöntem ve teknikleri kullanmaktasınız?
2. Almanca derslerinde ek materyal kullanıyor musunuz?
3. Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin genel görüşleriniz nelerdir?
4. Ders kitabı dışında Almanca derslerinde ek materyal olarak dijital materyal kullanmanın gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?
5. Eğitimde kullanılan teknolojik materyal veya içeriklere ilişkin deneyimleriniz nelerdir?
6. Almanca öğretiminde hangi teknolojik donanım ve yazılımları kullanıyorsunuz?
7. Almanca öğretimi için dijital bir içerik kullanıyor musunuz?
8. Almanca öğretim programındaki kazanımların dijital materyal kullanımı için uygun olduğunu düşünüyor musunuz?
9. Derslerinizde teknolojiyi kullanma yeterliğine sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?
10. Z kuşağının ilgi ve beklentileri dikkate alındığında etkili bir Almanca dersine ilişkin önerileriniz nelerdir?

9. sınıf öğrencilerinin Almanca derslerinin işleniş ve derste teknoloji kullanımına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla Almanca derslerinde teknoloji kullanımına ilişkin açık uçlu soru formu hazırlanmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan soru formunda altı soru yer almaktadır. İki alan uzmanı tarafından soruların içeriksel ve dilsel kontrolü yapılarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Soru formunda aşağıdaki sorular yer almaktadır.

1. Almanca öğretmeniniz Almanca derslerini nasıl işlemekte ve hangi materyalleri kullanmaktadır?
2. Dijital teknolojilere ilişkin deneyimleriniz nelerdir, dijital oyunlar oynar mısınız?
3. Hangi teknolojik uygulamaları biliyorsunuz veya kullanıyorsunuz?
4. Almanca derslerinde dijital materyallerin, uygulamaların kullanılmasını ister miydiniz?
5. Almanca derslerinde dijital materyal kullanmanın faydaları nelerdir sizce?
6. Almanca öğretmeninizin dersi nasıl işlemesini isterdiniz?

Çalışmanın verileri araştırmacı tarafından birebir okullara gidilerek araştırma grubundaki katılımcılara veri toplama araçları ile yüz yüze elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde durum çalışmalarında sıklıkla tercih edilen bir yöntem olan içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi nitel verilerdeki tekrar eden ifadelerdeki anlamların belirlenerek temalar biçiminde sunulmasıdır (Patton, 2018). İçerik analizinde ortak olan veriler

temalar bağlamında sınıflandırılır, daha sonra kategoriler ve ihtiyaç duyulması halinde bu kategorilerin de alt kategorileri oluşturularak veriler sadeleştirilir ve yorumlanır (Ekiz, 2020; Yıldırım & Şimşek 2018).

Bulgular

Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin Almanca öğretmenleri ve ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerinin araştırıldığı bu çalışmanın verileri, Almanca dersi alan öğrencilerden elde edilen veriler ve Almanca öğretmenlerinden elde edilen veriler olmak üzere iki bölüm altında verilmiştir.

Almanca Dersi Alan Öğrencilerin Almanca Derslerinde Teknoloji Kullanımına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Dokuzuncu sınıf öğrencilerinden elde edilen veriler “öğretmenin ders işleme biçimi, kullandığı materyaller, dijital oyun oynama, dijital teknolojilere ilişkin deneyim, bilinen veya kullanılan teknolojik uygulamalar, Almanca derslerinde dijital materyal kullanılması isteği, Almanca derslerinde dijital materyal kullanmanın faydaları, dersin işlenişine ilişkin öneriler” olmak üzere sekiz tema altında toplanmıştır. Aşağıda temalar teker teker açıklanmıştır.

Tablo 2.
Almanca öğretmenlerinin dersi işleme biçimi ve kullanılan materyaller

TEMA	Kategoriler	f	
Tema1. Öğretmenin Ders işleme biçimi	Kahoot uygulaması	5	
	Ezber yaptırarak	52	
	Çalışma kitabından	120	
	Sunuş yolu yöntemiyle	152	
	Tahtaya yazarak	196	
	Ders kitabından	211	
	Tema2. Derste kullanılan materyaller	Slayt	3
		Akıllı telefon	4
		Sözlük	10
		EBA materyalleri	15
Beluka		16	
Akıllı tahta		34	
	Ders kitabı	196	

Öğrenciler Almanca öğretmenlerinin ders işleme biçimine ilişkin olarak öğretmenlerinin çoğunlukla dersi ders kitabından, tahtaya yazarak, sunuş yolu yöntemiyle, çalışma kitabından ve ezber yaptırarak; beş öğrenci ise “Kahoot” uygulamasından işlediğini belirtmişlerdir. Derste kullanılan materyaller ise genellikle ders kitabı, akıllı tahta, EBA materyalleri, dijital bir sözlük olan Beluka, basılı sözlük, slayt ve akıllı tahtadır. Bu verilerden Almanca öğretmenlerinin geleneksel ders anlatım biçimine sahip oldukları, ders anlatım sürecini kısmen de olsa akıllı tahta ve dijital sözlük gibi materyallerle destekledikleri anlaşılmaktadır. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K2: “Almanca hocamız genellikle dersi kitaptan işlemekte materyal olarak ders kitabı, defter, akıllı tahta kullanıyor.”

K103: “Ders kitabından ilerlemekteyiz. Akıllı tahtadan da destek alır. Tahtaya da püf noktaları yazar ve defterimize geçiririz.”

K151: “Anlatmaya çalıştığı kalıpları tahtaya yazar ve bize soruları yani kalıpları sorup cevap vermemizi bekler.”

Yukarıdaki öğrenci ifadelerinden anlaşıldığı gibi Almanca derslerinin ders kitabı merkezli olması ve kitaptaki dilsel yapıların anlaşılması amacıyla kalıp şeklinde tahtaya yazılması, yazılanların öğrenciler tarafından deftere geçirilmesi şeklinde devam ettiği görülmektedir.

Tablo 3.
Dijital teknolojilere ilişkin öğrenci deneyimleri

TEMA	Kategoriler	f
Tema3 Dijital oyun oynama	Evet	175
	Hayır	45
Tema 4 Dijital teknolojilere ilişkin deneyim	Counter strike	3
	Epicgames	10
	Fireflux Esports	11
	8 Ball pool	12
	Minecraf	15
	Pubg mobil	18
	Clash royale	22
	Among us	25
	Valorant	28
	Yok	35
	LOL	41

Tablo 3'te görüldüğü gibi çalışmaya katılan öğrencilerin 175'i dijital oyun oynadığını; 45'i ise dijital oyun oynamadığını belirtmiştir. Dijital teknolojilere ilişkin deneyimlerinin ise yukarıda her bir oyunun adının yazıldığı gibi dijital oyunlara yönelik olduğu ve valorant, 8 Ball pool, minecraft gibi dijital oyunları oynadıkları anlaşılmaktadır. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K26: "Dijital oyunlara oldukça fazla merakım vardır ve 6-7 yıldır teknoloji ile haşır neşirim, günümün 3'de 1'ini oyun oynayarak geçiriyorum. Yazılım ile uğraşıyorum ve iste tasarlamaya çalışıyorum."

K35: "Dijital oyunlara yönelik deneyimim var. Mesela robotik kodlama yaptım. Çocukluğumdan beri bilgisayar oyunlarını oynarım."

K58: "Dijital oyunlar oynarım. Uzaktan eğitimde EBA ve Zoom gibi uygulamaları deneyimledim. MEB'in hazırladığı test uygulaması olan (Tabii) uygulamasını deneyimledim."

K86: "Sosyal medya dışında pek kullanmıyorum. Dijital oyunları da çok nadir oynarım."

Yukarıda verilen öğrenci ifadelerinden öğrencilerin küçük yaştan itibaren zamanlarının çoğunu bilgisayar oyunları oynayarak geçirdikleri, robotik kodlama, yazılım gibi teknolojiye dair bilgi ve becerilerini geliştirmek istedikleri, ancak bazı öğrencilerin ise sosyal medya kullanımını dışında teknolojiyle ilgili deneyimlerinin olmadığı anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra öğrenciler pandemi sürecine bağlı uzaktan eğitim sürecinde EBA ve Zoom gibi dijital uygulamaları deneyimlediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 4.
Öğrencilerin Bildiği veya kullandıkları teknolojik uygulamalar

TEMA	Kategoriler	f
Tema 5 Bilinen veya kullanılan teknolojik uygulamalar	Wattpad	4
	Tonguç plus	6
	Discord	8
	Capcut	8
	Limit cepte	9
	Twitch	16
	Youtube	25
	Goodnotess	30
	Pinterest	31
	KAHOOT	32
	Steam	32
	Hiçbiri	45
	After effect	47
	Blogger	56
	Dualingo	58
	Lightroom	61
	Discord	64
	Beluka	123
	Tureng	136
	Google çeviri	140
Zoom	189	
EBA	215	
e-okul	218	

Diğer bir soruda öğrencilere hangi teknolojik uygulamaları bildikleri veya kullandıkları sorulmuştur. Yukarıdaki tabloda öğrencilerin kullandıkları teknolojik uygulamaların neler olduğu listelenmiştir. Yukarıda isimleri yazılan uygulamalardan öğrencilerin konu anlatımı (EBA, Youtube), alıştırmaya (Kahoot), sözlük kullanımı (Tureng) gibi Almanca öğrenimine katkı sağlayan uygulamaları kullandıkları anlaşılırken; fotoğraf programı (Lightroom), görüntü paylaşımı (Pinterest), discord (mesajlaşma) gibi çok sayıda dijital uygulamayı kullandıkları belirlenmiştir. Bunun yanı sıra 45 öğrenci ise herhangi bir teknolojik uygulamaya ilişkin bilgilerinin olmadığını belirtmiştir. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K76: "Oyun uygulamalarını, sosyal medya ve bazı konu anlatımı uygulamalarını kullanıyorum."

K125: "Fotoğraflarımı düzenlediğim uygulamaları kullanıyorum. Çeviri için Google translate kullanıyorum."

K186: "Z- Kütüphaneler kullanıyorum. Youtube dan farklı içerikli videolar izliyorum. Copcut edit yapma programı genelde onu kullanırım. EBA'dan ders tekrarı yapıyorum."

Genel olarak öğrencilerin gerek oyun, video oluşturma gibi gündelik hayata hizmet eden teknolojik uygulamaları, gerekse de kütüphanelerden faydalanma, konu anlatım videoları gibi öğrenme sürecini destekleyen birçok teknolojik uygulamayı kullandıkları belirlenmiştir.

Tablo 5.
Almanca derslerinde dijital materyal kullanılması isteği

TEMA	Kategoriler	f	Nedeni
Tema 6 Almanca derslerinde dijital materyal kullanılması isteği	Evet	182	Pratik yapabilmek Farklı bir tarz olması Verimli olması Öğrenmeyi kolaylaştırması Eğlenceli olması Etkili olması
	Hayır	38	Öğretmenin anlatması Yazarak anlama Dikkat dağıtması Kahçı olmaması Kitap daha verimli

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi 182 öğrenci Almanca derslerinde dijital

al materyal kullanılmasını istediklerini; 38 öğrenci ise dijital materyal kullanılmasını istemediklerini belirtmiştir. Almanca derslerinde dijital materyal kullanılmasını isteyenler düşüncelerini dijital materyal sayesinde pratik yapılabilme, dijital materyal kullanımının farklı bir tarz, verimli, etkili, eğlenceli olması ve öğrenme sürecini kolaylaştırması şeklinde gerekçelendirmişlerdir. Kitaptan ders anlatmanın daha verimli olması, dikkat dağıtması, kalıcı olmaması gibi nedenlerde bazı öğrenciler de Almanca derslerinde dijital materyal kullanılmamasını ifade etmişlerdir. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K203: “İsterdim. Bazen sadece ezber yapmak yoruyor oyun gibi eğlenceli şeylerle sıkılmadan daha kolay öğrenebiliriz.”

K147: İstemezdim. Çünkü yazarak anlıyorum dersi. Öğretmenin anlatması daha öğretici.”

K219: “Yani şöyle şahsen ben istemezdim. Öğretmenimiz de daha çok sözlük kullanmamızı ister. Çünkü ezber yönünden daha nitelikli olan sözlüktür. Telefon daha çok dikkatimizi dağıtabilir, kalıcı olmayabilir.”

K32: “Teknolojiyle ilgili olduğum için Almancayla bir araya gelmesi derse olan ilgimizi de arttıracaktır diye düşünüyorum. Ayrıca dil derslerinde pratiğin önemli olduğunu düşünüyorum ve buna uygun bir uygulama geliştirilmesi uygun olabilir.”

K11: “Evet. Çünkü dijital materyaller veya uygulamalar daha eğlenceli, verimli oluyor ve daha kolay öğrenilmesini sağlıyor.”

Öğrenciler ezber yapmak yerine dijital materyal kullanmanın sıkılmadan, eğlenceli ve verimli bir şekilde öğrenmeyi desteklediğini; özel ilgi alanlarının teknoloji olmasına bağlı olarak dersin teknolojiyle bütünleştirilmesinin derse olan ilgiyi artırdığını belirtmişlerdir. Bazı öğrenciler ise sözlükler kullanılarak daha kolay ezber yapılabilmesi, telefonların dikkat dağıtıcı bir unsur olması gibi nedenlerle öğretmenin anlatım yöntemini kullanarak ders anlatmasının daha öğretici olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 6.
Almanca derslerinde dijital materyal kullanmanın faydaları

TEMA	Kategoriler	f
Tema 7 Almanca derslerinde dijital materyal kullanmanın faydaları	Sınıfta söze aynı anda girilememesi	68
	İfadelerin anlaşılır olması	154
	Görsel ve işitsel öğrenmeye hitap etmesi	186
	Akılda kalıcı olması	186
	Tekrar yapma olanağı vermesi	186
	Pekiştirme sağlaması	191
	Etkili öğrenmeyi desteklemesi	195
	Derse katılımın artması	196
	Kelime öğrenimi	197
	Derse karşı ilgiyi artırma	200
	İlgi çekici olması	211

Tablo 6'da da görüldüğü gibi öğrenciler Almanca derslerinde dijital materyal kullanmanın yararlarını sınıfta söze aynı anda girilememesi, ifadelerin anlaşılır olması, kelime öğrenimi, akılda kalıcı olması, ilgi çekici olması, etkili öğrenmeyi desteklemesi, derse karşı ilgiyi artırma, görsel ve işitsel öğrenmeye hitap etmesi, derse katılımın artması, pekiştirme sağlaması, tekrar yapma olanağı vermesi şeklinde belirtmişlerdir. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K10: “Teknoloji ilgi duyduğumuz bir alan olduğu için dersle bir araya gelmesi derse olan ilgimizi de arttıracaktır diye düşünüyorum. Bir de daha fazla akılda kalmasını sağlar. Çünkü teknolojinin içinde doğmuş bir kuşak olduğumuz için daha faydalı olur.”

K91: “Günümüz çağına daha ilgi çekici olduğu için daha dikkat çekiyor ve öğrenme isteği bence artıyor. Teknolojik materyal kullanılırsa daha eğlenceli olur ve herkes daha çok dersi dinler.”

K12: “Daha eğlendiğimiz için daha akılda kalıcı olur. Derse olan ilğim artar. Anlama ve kavrama kapasitem daha fazla artar.”

K178: “Bilgiye kesin bir şekilde ulaşılabilir ya da sınıfta herkesin söze aynı anda girmemesi gibi faydaları olabilir.”

Tablo 7.
Almanca dersinin işlenişine ilişkin öneriler

TEMA	Kategoriler	f
Tema 8 Dersin işlenişine ilişkin öneriler	Filmlerle	58
	Oyunlar üzerinden	163
	Görsel ve işitsel videolarla	178
	Etkileşimli ders yapılması	182
	Etkinliklerle işlenmesi	185
	Farklı materyaller kullanarak	194
	Teknolojik uygulamalarla	198
	Anlaşılır ve kolay işlenmesi	211
	Eğlenceli ve verimli işlenmesi	212

Öğrencilere son olarak Almanca öğretmenlerinin dersi nasıl işlenmesini istedikleri sorulmuştur. Öğrenciler Almanca dersinin etkileşimli, eğlenceli, verimli, anlaşılır, kolay işlenmesi gerektiğini; bunun yanı sıra Almancanın oyunlar, filmler, etkinlikler, farklı materyaller, görsel ve işitsel videolarla ve teknolojik uygulamalarla öğretilmesini dilemişlerdir. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K48: “Öğretmenimizin dijital materyaller, telefonlar üzerinden eğlenceli bir şekilde ders işlenmesini isterdim. Görselle anlatıma daha çok ağırlık verirse daha anlaşılır olurdu.”

K219: "Sürekli ders kitabından değil de farklı dijital materyallerle anlatabilir. Tamam ders kitabı da gerekli ama daha eğlenceli olsun isterdim zaten yeterince sıkıcı bir ders o yüzden eğlenceli hale getirilebilir. Teknolojik uygulamalar isterim. Mesela eğlenceli oyunlar oynatmasını isteriz ama pandemi nedeniyle bu sağlıklı olmayabilir"

K123: "Daha çok dijital uygulama kullanmak isteriz yani teknolojik uygulamalarla işlenmesini isteriz ve Almanlar hakkında, kültürleri ile ilgili daha çok şey öğrenmek isteriz."

K5: "Almanca video ve film izleyerek, daha çok aktivite ve derslerin içine Almanca ile alakalı oyunlar katarak işlenmesini isterdim."

Yukarıda verilen öğrenci görüşlerinden anlaşıldığı gibi Almanca derslerinde öğretmenler tarafından sıklıkla materyal olarak ders kitabının tercih edildiği, bu nedenle öğrenciler Almanca derslerinde görsel, işitsel materyaller, videolar, oyunlar, filmler ve dijital materyal görmek istediklerini belirtmişlerdir.

3.2. Almanca öğretmenlerinin orta öğretim düzeyinde Almanca derslerinde teknoloji kullanımına yönelik bulgular

Almanca öğretmenlerinin Almanca derslerinde teknoloji kullanımına ilişkin görüşlerine yönelik veriler "Almanca derslerinde öğretmenlerin kullandığı yöntem ve teknikler, Almanca derslerinde ek materyal kullanma, Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin genel görüşler, ders kitabı dışında Almanca derslerinde ek materyal olarak dijital materyal kullanmanın gerekliliği, eğitimde kullanılan teknolojik materyal veya içeriklere ilişkin deneyimleri, Almanca öğretiminde kullanılan teknolojik donanım ve yazılımlar, Almanca öğretimi için dijital içerik kullanımı, Almanca öğretim programındaki kazanımların dijital materyal kullanımı için uygunluğuna ilişkin görüşler, derslerde teknolojiyi kullanma yeterliği, etkili bir Almanca dersine ilişkin öneriler" olmak üzere on tema altında toplanmıştır. Aşağıda bu temalar detaylı olarak açıklanmıştır.

Tablo 8.

Almanca derslerinde öğretmenlerin kullandığı yöntem ve teknikler

TEMA	Kategoriler	f
Tema1 Almanca derslerinde öğretmenlerin kullandığı yöntem ve teknikler	Gösterip yaptırma	2
	Beyin fırtınası	2
	Tartışma	3
	İletişimsel yöntem	4
	Oyun	4
	Rol oynama	5
	İşitsel bilişsel yöntem	6
	Grup çalışması	12
	Soru cevap	13
	Dilbilgisi çeviri yöntemi	14
	Anlatım yöntemi	15

Çalışmaya katılan öğretmenler Almanca derslerinde rol oynama, tartışma, iletişimsel, işitsel bilişsel, dilbilgisi çeviri yöntemi, gösterip yaptırma, soru-cevap, anlatım, grup çalışması, oyun, beyin fırtınası gibi yöntem ve teknikleri kullandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K3: "Anlatım, Gösteri ve Rol oynama tekniklerini kullanmaktayım. Anlatım tekniğinin yetersiz kaldığı yerde öğrencilerin o konuyu canlandırmaları ve miş gibi yapmaları süreçte daha aktif olmalarını sağlıyor."

K1: "Akıllı tahta aracılığıyla video, görüntü kısa filmler. Tanışma ya da konu ile ilgili diyaloglar izliyoruz. Telefonlarla sıklıkla olmasa da guizler, kahoot gibi uygulamalarla konu sonlarında genellikle küçük yarışmalar yapıyoruz."

Yukarıdaki örnek ifadelerden de anlaşıldığı gibi genellikle düz anlatım yöntemi, akıllı tahta, diyalog çalışmaları, videolar ve akıllı telefonlar aracılığıyla ders anlatım süreci desteklenmektedir.

Tablo 9.

Almanca derslerinde ek materyal kullanma durumu

TEMA	Kategoriler	f	Ek materyaller
Tema 2 Almanca derslerinde ek materyal kullanma	Evet	10	Çalışma kâğıtları, Beceri temelli etkinlik kitapları Web 2 araçları Posterler İşitsel ve görsel materyaller Slayt ve video Flash kartlar Şarkılar Akıllı tahta
	Hayır	5	

Çalışmaya katılan on öğretmen Almanca derslerinde ek materyal kullandığını; beş öğretmen ise ek materyal kullanmadığını belirtmiştir. Kullanılan ek materyaller ise Tablo 9'da gösterildiği gibi çalışma kâğıtları, beceri temelli etkinlik kitapları, web 2 araçları, posterler, slayt, video, flash kartlar, şarkılar, akıllı tahta, işitsel ve görsel materyallerdir. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K3: "Evet kullanıyorum, Kullandığım materyaller genellikle renkli ve konuya uygun olarak hazırladığım somut materyaller ya da akıllı tahta üzerinden önceden hazırladığım Wordwall gibi internet aracılığıyla oynanan oyunlardan oluşmaktadır."

K9: "Ek materyal kullanmıyorum. Okulun kendi uygulamaları yeterli oluyor."

K11: "Okulun genel merkezinden gelen slaytları, çalışma kağıtları, ödevlerini, videoları ve kitaplara ait olan flash kartları kullanmaktayım." Öğretmenler genel olarak bütün öğretmenlerin erişimine açık olan slaytları, videoları, kitapların flash kartlarını, çalışma yapraklarını, akıllı tahta kullanarak hazırlanan Wordwall gibi internet temelli oyunları ek materyal olarak kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 10.
Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin genel görüşler

TEMA	Kategoriler	f
Tema 3 Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin genel görüşler	Çok önemli	10
	Etkileşimi sağlaması	10
	Kalıcı öğrenmeyi destekler	11
	İlgi çekici olması	12
	Verimli olması	12
	Faydalı	13
	Motivasyonu artırması	13

Öğretmenlerin Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin olumlu görüşleri mevcuttur. Öğretmenler Almanca derslerinde teknoloji kullanımının kalıcı öğrenmeyi desteklediğini, etkileşimi sağladığını, motivasyonu artırdığını, ilgi çekici, verimli ve faydalı olduğunu ifade etmişlerdir. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K2: "Çok önemli, dijital materyaller öğrencilerin motivasyonunu yükseltiyor."

K4: "İnternet ortamını çocuklar kullanabiliyor. Bazı site isimleri vererek veya o sitelerden görevler vererek, Almanca'yı kendi başlarına da öğrenebileceklerini gösteriyorum ve bu çok faydalı oluyor. Teknolojik içerikler öğrencilerin ilgisini derse daha çok çekiyor. Öğrenilen konuların kalıcılığını sağlıyor."

K8: "Teknoloji kullanımının çok yararlı olduğunu ve çocuklarımızın şu an tablet çocukları olması sebebiyle mutlaka kullanılması gerektiğini düşünüyorum. Dijital materyaller çocukların ilgisini arttırmaktadır."

Yukarıda örnek verilen öğretmen görüşlerine göre teknolojik içeriklerin öğrencilerin ilgisini daha fazla çekmesine bağlı olarak öğrencilerin derse ilişkin motivasyonlarının artmasına katkı sağlayarak bireysel öğrenmeyi de desteklediği anlaşılmaktadır.

Tablo 11.
Ders kitabı dışında Almanca derslerinde ek materyal olarak dijital materyal kullanmanın gerekliliği

TEMA	Kategoriler	f	Gerekçe
Tema 4 Ders kitabı dışında Almanca derslerinde ek materyal olarak dijital materyal kullanmanın gerekliliği	Evet	15	Dört beceriyi geliştirmesi Dersi zevkli hale getirmesi Dersi monotonluktan çıkarması Anında dönüt sağlaması Dersi eğlenceli yapması Motive etmesi Verimli olması Ekonomik olması

Araştırmaya katılan tüm katılımcılar Almanca derslerinde ders kitabı dışında ek materyal olarak dijital materyal kullanmanın gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Onlara göre dijital materyaller dersi zevkli hale getirdiği, dört beceriyi geliştirdiği, dersi monotonluktan çıkardığı, anında dönüt sağladığı, dersi eğlenceli hale getirdiği, motive ettiği, verimli ve ekonomik olduğu için ek materyal olarak kullanılmaktadır. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K5: "Kesinlikle düşünüyorum. Öğrencinin anında dönüt alabileceği etkinlikler hem öğrenmeyi zevkli hale getiriyor hem de hatalarını kalıcı olmaktan çıkarıyor."

K7: "Gerekli olduğunu düşünüyorum. Öğrenciler Almanca dilini öğrenirken oldukça zorlanıyorlar. Dili daha eğlenceli hale getirmek için öğrencilerin de ilgi alanı olan teknolojiyi kullanmak dili daha çok sevdirecektir."

K11: "Kesinlikle gerekiyor. Öğrenciler bir kitaba bağlı kalmaktan çok sıkılıyor, fakat online platformlarla desteklediğimizde daha motive oluyorlar. Hem zamandan tasarruf oluyor hem de daha fazla konuyu ayrıntılı bir şekilde işleme fırsatını sunuyor"

Dijital materyallerde öğrenci anında dönüt alma imkânı elde ettiği için hatalarını görüp düzelterek yanlış öğrenmelerin önüne geçilir. Yine katılımcıların görüşlerine göre ders kitabının öğrencilere sıkıcı gelmesi nedeniyle ek materyal olarak dijital bir uygulamanın derste kullanılması, öğrencileri motive etmesi ve kısa sürece çok sayıda kazanımı öğrenciye kazandırabilme olanağından dolayı daha ekonomik olmaktadır.

Tablo 12.
Eğitimde kullanılan teknolojik materyal veya içeriklere ilişkin öğretmenlerin deneyimleri

TEMA	Kategoriler	f
Tema 5 Eğitimde kullanılan teknolojik materyal veya içeriklere ilişkin deneyimleri	Var	15

Tüm katılımcılar eğitimde kullanılan teknolojik materyal veya içeriklere ilişkin deneyimleri olduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K3: "Bu konuda birçok eğitime katıldım. Dijital materyaller hazırlayıp, EBA'ya yükledim. Kendi hazırladığım materyalleri sınıf ortamında da kullanıyorum."

K10: "Deneyimim var. Derste akıllı tahtadan youtube kullanabilmek ve oradaki kaynaklardan da yararlanmak dersi renklendiriyor."

K4: "Web 2 araçları işimizi oldukça kolaylaştırmaktadır. Öğrencilere dersin sonunda web 2 araçlarıyla hazırladığım oyunları ya da alıştırmaları sunacağımı söylediğimde öğrenciler dersleri daha dikkatli dinlemektedir."

K8: "Aslında uzaktan eğitim döneminde birçok öğretmen teknoloji ile ister istemez iç içe oldu. Web2.0 araçlarını biz de kullandık. Küçük yaş grubu olunca daha çok kullanmaya özen gösterdik. Wordwall sitesinden ödevler ya da ders içi oyunlar hazırladım. Kahoot, Quizlet sitesinden almanca bilgi yarışmaları düzenledik. Canva, slidego, slidemania gibi alanlardan ders içerikleri oluşturduk. Her hafta ders video çekip classroomda yayınladık. Zoom zaten aktif kullandığımız platform oldu."

Bazı katılımcılar akıllı tahtadan youtube kullanarak video kullandığını, uzaktan eğitim süreciyle birlikte EBA, Zoom gibi uygulamaları kullandıklarını, Quizlet gibi sitelerden oyunlar oynattıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 13.
Almanca öğretiminde öğretmenlerin kullandığı teknolojik donanım ve yazılımlar

TEMA		f	Kategoriler
Tema 6 Almanca öğretiminde kullanılan teknolojik donanım ve yazılımlar	Kullanılan	11	Akıllı tahta Cep telefonu V Fabrika Ses cihazları Wordwall Youtube Çeviri programları Renderforest Flipsnack.com Dijital kitap Web 2 araçları Web 3 araçları Kahoot
	Kullanmayan	4	

Katılımcılara Almanca öğretiminde kullandıkları teknolojik donanım ve yazılımların neler olduğuna ilişkin soru yöneltilmiştir. Dört katılımcı herhangi bir teknolojik donanım kullanmadığını belirtirken; on bir katılımcı ise kullandığını ifade etmiştir. Katılımcıların görüşlerinden öğretmenlerin akıllı tahta, cep telefonu, V fabrika, çeviri programları gibi teknolojik donanımları kullandıkları anlaşılmaktadır. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K6: "Öncelikle akıllı tahtayı kullanıyoruz. Uygulama olarak ise K12Net, Dijidemi ve Classroom da okulun kullanmayı zorunlu kıldığı uygulamalar. Ek olarak Wordwall, Kahoot, Hueber Online Übungen, Quizlet, Quiziz, Canva, Google Drive, mein deutschbuch Übungen, youtube masal ve şarkı kanallarından gibi sitelerden yararlanıyoruz."

Yukarıdaki ifadede de anlaşıldığı gibi öğretmenlerin genellikle başta akıllı tahta olmak üzere okulun kendilerine sunduğu ve internet ortamında erişilebilir dijital uygulamaları kullandıkları görülmektedir.

Tablo 14.
Almanca öğretimi için dijital içerik kullanımı

TEMA		f	Kategoriler
Tema 7 Almanca öğretimi için dijital içerik kullanımı	Evet	4	Etkileşimli kitap Web 2 araçları E kitap
	Hayır	11	

Dört katılımcı Almanca öğretiminde dijital içerik kullandığını; on bir katılımcı ise kullanmadığını ifade etmiştir. Katılımcıların kullandıkları dijital içerikler ise etkileşimli kitap, web 2 araçları ve e- kitaptır.

Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K5: "Bu yıl değil ama önümüzdeki yıl için minticity almayı düşünüyoruz. Öğrencilere bu yıl için Duolingoya yönlendiriyorum."

Tablo 15.
Almanca öğretim programındaki kazanımların dijital materyal kullanımı için uygunluğuna ilişkin görüşler

TEMA	Kategoriler	f
Tema 8 Almanca öğretim programındaki kazanımların dijital materyal kullanımı için uygunluğuna ilişkin görüşler	Uygun	8
	Kısmen uygun	3
	Uygun değil	4

Diğer bir soruda katılımcılara Almanca öğretim programındaki kazanımların dijital materyal kullanımı için uygun olup olmadığı sorulmuştur. Sekiz katılımcı kazanımların dijital materyal için uygun olduğunu; üç katılımcı kısmen uygun olduğunu; dört katılımcı ise uygun olmadığını ifade etmiştir. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K9: "Evet, ancak sınıf içinde karşılıklı diyaloglar kurup, soru cevap ve kendileri veya başka kişi veya şeyler hakkında düşüncelerini dile getirmesi daha önemli."

Yukarıda örnek verilen katılımcı ifadesinden de anlaşılacağı gibi kazanımlar dijital materyal kullanımı için uygun olsa dahi sınıf ortamında öğrencilerle yapılan diyalog ve soru -cevap çalışmalarının daha önemli olduğu belirtilmiştir.

Tablo 16.

Derslerde teknolojiyi kullanma yeterliğine ilişkin görüşler

TEMA	Kategoriler	f
Tema 9 Derslerde teknolojiyi kullanma yeterliği	Yeterli	10
	Yetersiz	5

Katılımcılar teknolojiyi kullanma yeterliklerine ilişkin olarak da görüş belirtmişlerdir. On katılımcı teknolojiyi kullanma konusunda yeterli olduğunu; beş katılımcı ise yetersiz olduğunu düşünmektedir. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K9: "Tam olarak değil. Teknoloji çok çeşitli bir kavramdır. Daha bilmediğimiz birçok araç olduğuna eminim. Zaten her gün bir üstü çıkıyor ve ona adapte oluyoruz."

Katılımcılar teknolojinin hızlı gelişimine bağlı olarak gün geçtikçe yeni teknolojik uygulamaların çıktığını, dolayısıyla net bir şekilde teknolojiyi kullanma bilgisinin yeterli olduğunu ifade etmenin belki de doğru olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 17.

Z kuşağının ilgi ve beklentileri dikkate alındığında etkili bir Almanca dersine ilişkin öneriler

TEMA	Kategoriler	f
Tema 10Etkili bir Almanca dersine ilişkin öneriler	Ders saatlerinin artırılması	6
	Öğrenciye daha çok söz hakkı verilmeli	10
	Öğrenilen konuların evde desteklenmesi	11
	Teknoloji kullanılmalı	12
	Etkinlik merkezli olmalı	13
	Dijital oyunlar kullanılmalı	14
	Online platformlar kullanılmalı	14
	Dijital içerikler hazırlanmalı	15

Son olarak katılımcıların Z kuşağının ilgi ve beklentileri dikkate alındığında etkili bir Almanca dersine ilişkin önerilerinin neler olduğu sorulmuştur. Katılımcılar Almanca ders saatlerinin artırılması, teknolojinin kullanılması, dijital oyunların oynanması, online platformların kullanılması, dijital içeriklerin hazırlanması gerektiğini önermişlerdir. Katılımcılar söz konusu görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

K2: "Ders saatinin artırılması yeterli olacaktır. Haftada 2 saatte yeterince etkili bir ders yapılamayabiliyor."

K3: "Özellikle teknoloji kullanılmalı, çünkü dijital ortamlar öğrencilerin dikkatini çabuk çekiyor. Ancak bu tür dijital ortamlar kullanılırken, öğrencilerin kişisel bilgilerinin kötü amaçlı kullanılabilmesi unutulmamalı. Bu yüzden öğrencilere önerdiğim dijital kaynakları araştırıp önermem gerekiyor. İnternette araştırdığım bazı web 2.0 araçları güvenlik nedeniyle önermiyorum. Sonuç olarak dijital ortamlardaki uygulamalar, öğrencinin yabancı dili yüzüze kullanımına yardımcı olacak araçlardır, amaçlar değerlidir."

K7: "Öğrencilerin dikkatlerini çekebilecek dijital oyunlar ve yarışmalar öğrencilerin ilgisini çekecek ve dili ders olarak düşünmelerine engel olup dil olarak görmelerini sağlayacaktır. Eski gramer anlatım biçimlerini değiştirip konuşmaya odaklı anlatım çok daha faydalı olacaktır."

K9: "Mümkün olduğunca online platformlarda yararlanmalı, öğrencinin de bunlara yönlendirmeliyiz. Zaten tablet başında çok zaman harcadıkları için en azından dil ile ilgilenmiş olacaklar. Örneğin küçük gruplar için, haftada belli günlerde bilinen masalların Almanca versiyonları öğrencilerle paylaşılabilir. Her derse mutlaka önceki dersi hatırlatan küçük bir oyun ya da müzik ile başlayabiliriz. Derste mümkün olduğunda öğretmen anlatımını azaltmalı öğrencinin söz almasını, konuşması için, öğrendiklerini kullanması için fırsat vermeliyiz."

K11: "Kendi öğrencilerimde gördüklerimden yola çıkarak Z kuşağı teknoloji çağının çocukları ve hayatın içinden olan onların dünyalarına hitap eden her şey onları derslere daha çok ilgi çekici kılıyor. Onların ilgilerini ve onların beklentilerini göz önünde bulundurup çağının öğretmeni olabilmelidir bir öğretmen. Çünkü dil öğretiyoruz bunun yanında kültürü de tanıtıyoruz o kültürün içinde bulunmadan. Bu aslında kulağa oldukça zor geliyor ki bu nedenlerden dolayı aslında dil öğrenmeyi sınırlandırıyor. Kısacası biraz gençlere de ayak uydurmak ve onların ilgi ve beklentilerini de göz önünde tutmak gerekir. Bu noktada etkili bir Almanca dersinden söz edebiliriz."

Katılımcıların deneyim ve düşüncelerine göre Z kuşağının ilgilerinin teknoloji odaklı olması nedeniyle öğretmenlerin de onların bu ihtiyaçlarına cevap verebilecek teknoloji temelli yöntem kullanmalarının gerektiği, dijital içeriklerin, oyunların tercih edilmesi, derslerde teknolojiye daha çok yer verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada ortaöğretimde Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına yönelik öğretmen ve öğrencilerin deneyimleri ve düşünceleri doğrultusunda ihtiyaçlarını belirlemek amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda öğrencilerin görüşlerine göre Almanca öğretmenlerinin geleneksel ders anlatım yöntemlerini kullanarak ders anlattıkları, ders anlatım sürecini kısmen de olsa akıllı tahta ve dijital sözlük gibi materyallerle destekledikleri belirlenmiştir. Dolayısıyla teknoloji ile entegre edilmiş bir öğretimin yapılmadığı anlaşılmıştır. Ortaöğretimde Almanca öğretiminde öğrenci memnuniyetinin araştırıldığı bir çalışmada öğrenciler Almanca öğretiminde teknolojiyi kullanma konusunda okullarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir (Kuzu, 2013, s. 90). Ancak öğrencilerin, küçük yaştan itibaren zamanlarının çoğunu bilgisayar oyunları oynayarak geçirmeleri nedeniyle teknolojiye dair bilgi ve becerilerini geliştirmek istedikleri anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra öğrenciler pandemi sürecine bağlı uzaktan eğitim sürecinde EBA ve Zoom gibi dijital uygulamaları deneyimlediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin gerek oyun, video oluşturma gibi gündelik hayata hizmet eden teknolojik uygulamaları, gerekse de kütüphanelerden faydalanma, konu anlatım videoları gibi öğrenme sürecini destekleyen birçok teknolojik uygulamayı kullandıkları belirlenmiştir. Öğrencilere göre ezber yapmak yerine dijital materyal kullanmanın sıkılmadan, eğlenceli ve verimli bir şekilde öğrenmeyi destekledi; özel ilgi alanlarının teknoloji olmasına bağlı olarak dersin teknolojiyle bütünleştirilmesinin derse olan ilgiyi artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada elde edilen sonuçlara paralel olarak öğretmen adaylarının dijital öykü oluşturmaya yönelik deneyimlerinin araştırıldığı çalışmada da dijital ortamdaki bazı teknik problemlere rağmen dijital öykülerin öğretim ortamlarında kullanılmasının eğitici, akılda kalıcı ve dikkat çekici olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Uslupehlivan ve ark., 2017). Bazı öğrenciler ise sözlükler kullanılarak daha kolay ezber yapılabilmesi, telefonların dikkat dağıtıcı bir unsur olması gibi nedenlerle öğretmenin anlatım yöntemini kullanarak ders anlatmasının daha öğretici olduğunu ifade etmişlerdir.

Almanca derslerinde dijital materyal kullanmanın sınıfta söze aynı anda girilememesi, ifadelerin anlaşılır olması, kelime öğrenimi, akılda kalıcı olması, ilgi çekici olması, etkili öğrenmeyi desteklemesi, derse karşı ilgiyi artırma, görsel ve işitsel öğrenmeye hitap etmesi, derse katılımın artması, pekiştirme sağlama, tekrar yapma olanağı vermesi gibi çok sayıda yararı olduğu görülmüştür. Öğrencilerin Almanca derslerinde görsel, işitsel materyaller, videolar, oyunlar, filmler ve dijital materyaller görmek istedikleri anlaşılmıştır.

Öğrencilerin Almanca derslerinde teknoloji kullanmaya yönelik görüşlerinden sonra Almanca öğretmenlerinin de görüşlerine başvurulmuştur. Elde edilen verilerden öğretmenlerin genellikle düz anlatım yöntemi, akıllı tahta, diyalog çalışmaları, videolar ve akıllı telefonlar aracılığıyla ders anlattıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ders anlatım sürecinde geleneksel bir yaklaşımın benimsendiği anlaşılmıştır. Öğretmenlerin ek materyal olarak genellikle bütün öğretmenlerin erişimine açık olan slaytları, videoları, kitapların flash kartlarını, çalışma yapraklarını ve internet temelli oyunları kullandıkları görülmüştür. Dolayısıyla öğretmenlerin kendilerinin hazırladığı bir dijital içerik kullanmadığı anlaşılmıştır. Buna rağmen öğretmenlerin Almanca öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin olumlu görüşleri mevcuttur. Ardıç (2021), Üstün ve Akman'ın (2015) ve Seyhan Yücel'in (2020) yaptıkları çalışmalarda da öğretmenlerin derslerde teknolojiyi kullanmaya ilişkin tutumlarının olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler Almanca derslerinde ders kitabı dışında ek materyal olarak dijital materyal kullanmanın gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Ders kitabının öğrencilere sıkıcı gelmesi nedeniyle ek materyal olarak dijital bir uygulamanın derste kullanılması, öğrencileri motive etmesi ve kısa sürece çok sayıda kazanımı öğrenciye kazandırabilme olanağın dan dolayı daha ekonomik olmaktadır. Katılımcıların hepsi eğitimde kullanılan teknolojik materyal veya içeriklere ilişkin deneyimleri olduklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin genellikle başta akıllı tahta olmak üzere okulun kendilerine sunduğu ve internet ortamında erişilebilir dijital uygulamaları kullandıkları anlaşılmıştır.

Öğretmenlerin görüşlerine göre Almanca öğretim programlarındaki kazanımların dijital materyal kullanımı için uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılar teknolojinin hızlı gelişimine bağlı olarak gün geçtikçe yeni teknolojik uygulamaların çıktığını, dolayısıyla net bir şekilde teknolojiyi kullanma bilgisinin yeterli olduğunu ifade etmenin belki de doğru olmadığını belirtmişlerdir. Bu durum ise öğretmenlerin teknolojiye dayalı eğitim almaya gönüllü olduklarını göstermektedir. Katılımcılar etkili bir Almanca öğretimine yönelik Almanca ders saatlerinin artırılması, teknolojinin kullanılması, dijital oyunların oynanması, online platformların kullanılması, dijital içeriklerin hazırlanması gerektiğini önermişlerdir.

Çalışma sonucunda sanal gözlükler kullanılarak yürütülen derste öğrencilerin aynı anda konuşmalarının önüne geçildiği anlaşılmıştır. Çünkü gözlükleri her bir öğrenci giydiğinde sınıftaki diğer arkadaşları ile iletişimi kesilerek dijital içerikteki senaryoya kendini kaptırmaktadır. Dolayısıyla dijital içerik sayesinde gerçek bir yaşantı atmosferiyle karşılaştığı için de sınıf ortamında olduğu hissiyatından çıkarak kendisini dijital içerikteki senaryonun bir parçası olarak kabul etmektedir. Böylece öğrencilerin bir meşguliyet alanı olmasından dolayı sınıfta istenmeyen davranışların önüne geçilmiş olunur. Dijital materyal kullanımının diğer bir yararı öğrencinin hedef dili doğru bir telaffuz ve doğru bir ifade biçimiyle duyarak yanlış öğrenmelerin önüne geçilerek dilin öğrenciler için daha anlaşılır olmasının sağlanmasıdır. Bunun yanı sıra kelime öğrenimine katkı sağladığı anlaşılmıştır. Çünkü öğrenci dijital içerikte gördüğü gerçek nesne ile duyduğu ve aynı zamanda altyazıda yazılışını gördüğü kelime arasında ilişkilendirme yaparak kelimeyi öğrenir. Soyut olan dilsel yapının dijital içerikte senaryolaştırılarak bir bağlam içerisinde nasıl kullanıldığının öğrenci tarafından görülmesi, kalıcı öğrenmeyi destekler (Göçerler & Seyhan Yücel, 2021). Öğrencilerin ilgisini çektiği için ve sanal gözlükleri eğlenceli gördükleri için öğrenmeye karşı motivasyonu artırır. Hem görsel hem de işitsel olması nedeniyle dilsel yapının hafızada kalıcılığını destekler.

Geleneksel sınıf ortamında öğretmenin her öğrenciye ulaşması mümkün olmayabilir. Ancak teknolojik materyallerin kullanıldığı sınıf ortamında bu materyallerin öğrencilerin ilgilerini çekmesi nedeniyle derse katılım daha fazla olabilmekte ve buna bağlı olarak teknolojik materyal her öğrenciye sunulacağından derse aktif katılan öğrenciler de artacaktır. Daha kısa sürede öğrenme gerçekleştiği için öğrenciye sunduğu olanaklar dikkate alındığında öğrenme maliyetini de düşürerek daha ekonomik bir süreç olduğu söylenebilir. Dijital teknoloji sadece ders anlatım sürecinde değil aynı zamanda daha önce öğretimi yapılan bir öğrenme girdisinin pekiştirilmesi ve eksik öğrenmelerin tamamlanması amacıyla da kullanılabilir.

Çalışma sonucunda öğrencilerin ders kitapları gibi geleneksel ders materyallerine alternatif olarak dijital materyallerle Almanca derslerinin yürütülmesi ve teknoloji ile desteklenmesi gerektiği, teknolojik materyallerin onlar için daha ilgi çekici olduğu görüşünde oldukları; öğretmenlerin de derslerde teknolojik materyal kullanmanın öğretim sürecini daha çok başarıya götüreceğini ve içinde yaşanan dijital çağda dijital içerik oluşturmanın kaçınılmaz olduğunu deneyimledikleri anlaşılmıştır.

İhtiyaç analizi sonucunda ortaöğretim seviyesinde artırılmış gerçeklik teknolojisiyle ikinci yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kullanılmak üzere örnek bir öğretim tasarımı oluşturulacak ve bu tasarımın etkililiği öntest ve sontest aracılığıyla değerlendirilecektir

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar, bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Declaration of Interests: The author declares that they have no competing interest.

Funding: The author declares that this study had received no financial support.

Kaynaklar

- Aksöz, M. (2017). *Biçemler ve uygulamalı öğretimi*. Çizgi Yayınevi.
- Aksöz, M., & Bahadır, G. (2019). Yabancı dil olarak Almanca derslerinde biçem öğretiminin önemi. *Turkish Studies*, 14(6), 2857–2868.
- Arđıç, M. A. (2021). Ortaöğretim öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumlarının incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 10(2), 649–675.
- Balci, T. (1991). Der Fremdsprachenunterricht in der Türkei: Methodische und lerntheoretische Überlegungen. *Ankaraner Beiträge*, 1, 133–139.
- Balci, T. (2012). Ein Überblick über Deutsch als Fremdsprache in der Türkei. *tribüne*, 4, 3–6.
- Balci, U. (2016). Anadolu liselerinde ikinci yabancı dil olarak Almanca eğitimi: Batman ili örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 346–355. [CrossRef]
- Çakır, R., & Yıldırım, S. (2009). Bilgisayar öğretmenleri okullardaki teknoloji entegrasyonu hakkında ne düşünürlər? *İlköğretim Online*, 8(3), 953–964.
- Çuhadar, C., & Yücel, M. (2010). “Yabancı dil öğretmeni adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğretim amaçlı kullanımına yönelik öz yeterlik algıları”. *Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 199–210.
- Darancık, Y. (2015). *Dil öğretiminde alternatif yöntemlerin edebi metinlerle uygulanması*. OmniScriptum GmbH Co. KG.
- Darancık, Y. (2018). Eylemsel ve üretimsel yazın öğretim yöntemi ve sözkonusu yöntemin kısa öykü incelemesi ve öğretimi dersinde uygulanması. *Asos Journal*, 68, 170–193.
- Dargut, T., & Çelik, G. (2014). Türkçe öğretmeni adaylarının eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutum ve düşünceleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(2), 28–41. [CrossRef]
- Ekiz, D. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. 6. Baskı. Anı Yayıncılık.
- Ersoy, H. (2016). *Durum Çalışması, Eğitimde üretim tabanlı çalışmalar için nitel araştırma yöntemleri içinde* (M. Yaşar Özden & L. Durdu, Eds, ss. 3–18). Anı Yayıncılık.
- Göçerler, H., Seyhan Yücel, M. (2021). “Lernspielapps - Potentiale für die Erweiterung und Verfestigung des deutschen Wortschatzes: Eine Aktionsforschung”. In T. Balci, A. O. Öztürk & M. Aksöz (Eds.). *Schriften zur Sprache und Literatur V* (ss. 235–255). Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Kurtoğlu Erden, M., & Uslupehlivan, E. (2020). Eğitimde teknoloji kullanımının Bugünü ve Geleceğine İlişkin Öğretmen Adaylarının Düşüncelerinin İncelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 109–126.
- Kuzu, H. (2013). *Ortaöğretimde yabancı dil (Almanca) öğretiminin öğrenci memnuniyeti açısından değerlendirilmesi: Anadolu lisesi örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- MEB. (2017). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*, Ankara. <https://oygm.meb.gov.tr/www/ogretmenlik-meslegi-genel-yeterlikleri/icerik/39>
- Metin, E. (2018). Eğitimde teknoloji kullanımında öğretmen eğitimi: Bir durum çalışması. *Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik ve Sanat Eğitimi Dergisi*, 1(1), 79–103.
- Özbaşı, D. (2019). “Örneklem Belirleme” eğitimde araştırma desenleri (K. Yılmaz & R. S. Arık, Eds., ss. 102–126). Pegem Akademi.
- Patton, M. Q. (2018). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (M. Bütün & S. Beşir Demir, Eds., çev. 2. Baskı). Pegem Akademi.
- Şahin, M. C., & Arslan Namlı, N. (2019). Öğretmen adaylarının eğitimde teknoloji kullanma tutumlarının incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 23(1), 95–112.
- Seyhan Yücel, M. (2020). “Digital storytelling’ in der Deutschlehrausbildung: Potenziale und Didaktische Konsequenzen”. *Diyalog- Zeitschrift für interkulturelle Germanistik*, 8(1), 150–175.
- Tanrikulu, L., & Gül, H. S. (2020). “Türkçe, İngilizce ve Almanca eğitiminde kullanılan teknolojik ürünlerin karşılaştırılması”, *Schriften zur Sprache und literatur IV*. (T. Balci, A. O. Öztürk, M. Aksöz, Eds, ss. 227–242). Ijopce Yayınevi.
- Uslupehlivan, E., Kurtoğlu Erden, M., & Cebesoy, Ü. B. (2017). Öğretmen adaylarının dijital öykü oluşturma deneyimleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi/UUSBD*, 10(Özel Sayı 2), 1–22.
- Üstün, A., & Akman, E. (2015). Özel okul öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutum ve görüşleri (Samsun ili örneği). *Journal of Educational Science*, 3(4), 94–103.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. 11. Baskı. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, H. (2016). *Geleneksel yabancı dil öğretim yöntemleri ve yeni yönelimler. Yabancı dil öğretimine genel Bir bakış 1 içinde* (E. Yücel, H. Yılmaz, M.S. Öztürk, Eds). Çizgi Kitabevi.
- Yücel, E. (2016). “Yabancı dil öğretiminde konuşma becerisi”. *Yabancı dil öğretimine genel bir bakış 1 içinde* (E. Yücel, H. Yılmaz, M.S. Öztürk, Eds). Çizgi Kitabevi.